

**Vlaanderen**  
 Voor u strijd ik,  
 Voor u lijd ik,  
 Voor u sta ik pal,  
 U wijs ik,  
 Bevrijd ik,  
 U wijs ik,  
 Mijn al.

Frans Van Raemdonck,  
 gesneuveld bij Steenstraete

# DE MANDELGALM

KATHOLIEK-VLAAMSCH-NATIONAAL WEEKBLAD VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE



**AANKONDIGINGEN**  
 1<sup>o</sup> blad en tusschen stadsnieuws: 1 fr. de regel — 3<sup>e</sup> en 4<sup>e</sup> blad en aanbevolen huizen: 0.75 fr. — Notarieele: 0.50 fr. — 10 % korting per 100 regels, 25 % per 500, 50 % per 1000.

**INSCRIFING OP ALLE POSTKANTOREN**  
 Een jaar: 15 fr.  
 3 maand: 4.00 fr.  
 6 maand: 8.00 fr.  
 Buitenland: 25.00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22 ISEGHEM  
 Verantwoordelijke uitgever:  
 Rob. Verhaeghe, Isegheem. Postrek. nr 2024.66.

Alle mededeelingen moeten ten laatste den Don-  
 derdag avond voor 't verschijnen van 't blad  
 binnengezonden zijn.



## Werkelijkheidszin

Is het u nog nooit gebeurd, vriend lezer, dat gij in een of andere omstandigheid ge-redekeveld hebt over Vlaanderen en Vlaamsche kwestie, over minimalisme en nationalisme, over democratie en Vlaamsch belang, met minimaliserende Vlaamingen, die zoo wat van bij of van ver in de politiek gewikkeld zijn of die hunne inspiratie gaan zoeken bij politieke personen? En is het u dan ook nog niet opgevallen, hoe dan steeds onder een woordenvloed, er u een verwijt van gemaakt wordt, dat de Vl. nationalist alle zin voor werkelijkheid missen? Dan gaat het immer op een of ander voorisje: « Jongen, jongen, ge zijt nog zoo jong, ge mist nog zooveel levensondervinding. Gij leeft met uw gedachten in hooge luchten en staart maar steeds in verre toekomstverten, doch hetgene rondom u gebeurt, hetgene rondom u werkelijkheid is, dat ziet ge niet of wilt ge niet zien. Wacht maar, jeugdidealen vervliegen met den ouderdom! Levensondervinding maakt u wel tot praktische menschen! Water moet men somtijds bij zijn wijn kunnen mengen! Neen, neen, werkelijkheidszin bezit ge nog in geen deele! »

Punt, andere reek! Want daarmee meenen ze alles gezegd te hebben en... fier zien ze neer op den jongen idealist die geen zin voor werkelijkheid heeft. Zij zijn de praktische werkers, wij echter de idealisten, de najagers van droombeelden, de afbrekers, de ruziemakers en wat weet ik al meer.

Zin voor werkelijkheid: zinledige woorden voor minimalistische politiekers!

Of is zin voor werkelijkheid misschien zooals voor hen: datgene waarmede hun vele toegevingen, — hun compromissen zooals het met een vreemd klinkend woord in politieke taal heet — goedgepraat worden!

Of is zin voor werkelijkheid zooals voor hen het afleggen van alle ideaal, het aanveerden van een half en half stelsel!

Of is zin voor werkelijkheid wellicht de mooie leus, waarmede hun achterruikruiperij, hun koopjes sluiten, hun goochelen met het recht, hun postjesjacht, hun ruggraatplooiertje moet goedgepraat worden bij de goê gemeente!

Maar laat ons eens de balans opmaken van hetgeen ze bekwamen met hun hoog geprezen werkelijkheidszin.

Met die zin voor werkelijkheid voor oogen, namen ze steeds na een schijnintegrand wat ze krijgen konden. En ze knikten en bogen en aanveerden rijp en groen dat het een aard had.

En we kregen:  
 De taalwet! — de grootste overwinning sedert 1830 zooals het toen bij hen heette — dien onuitputtelijken grieventrommel, die grootste overwinning die gansch de Brusselsche omgeving overleverde aan het verfranschend brusselsch regiem!

De Vlaamsche Hoogeschool — verschooning de Nofbarak — dit schoenlapperswerk zooals rector Heyman verklaarde. En we kregen het Fransch Belgisch militair akkoord. — En de Roerbezetting. — En den twaalfmaandendienst. — En de legerbudgetten (meer dan 700 miljoen 's jaars of om trent 100 fr. per hoofd en per jaar. — En de met 3 jaar volle soldij naar huisgezonden officieren. — En de duizende miljarden lasten. — En de dictatuur der finantie. — En de stabilisatie. — En andere liefelijke cadeaux's meer.

En we kregen:  
 Saps, die miljoenen huwden en voortaan hun Vlaamsch etiket op zak borgen.

En we kregen Poullets, die in 1922 te Hasselt op 't Congres van den Kath. Vlaamschen Landsbond de belastingslaking aankondigden door de Vlaamingen — en naderhand, ja ziet ge, buigende onder die tyrannie werkelijkheid ook bogen onder den druk van alle roegeringen, en zelfs brak bij den eersten windstoot.

En we kregen een democratisch en Vlaamschgezind ministerie: dat steeds met de werkelijkheid voor oogen 12 spioenen van het Duitsche leger op vrije voeten liet, en het niet aandurfde Borms vrij te laten.

En we kregen Van Cauwelaerts, zoolliekers van 't belgisch regiem, gedweê belgische burgemeester der Vlaamsche stad Antwerpen, belgisch afgevaardigde bij den Volkerenbond, kruiperige dienaar van het Vlaamschdoodend regiem, schrijver van huldeadressen aan Fransche steden, Van Cauwelaert DE Leider (met een hoofdletter) van de Vlaamschgezinden. En we kregen een Vlaamsche Kamergroep (R.I.P.), een vast aaneengesloten blok van 42 bewuste(?) Vlaamingen en waar men de leden leerde knikken en stemmen op commando.

En we kregen de Vlaamschgezinde gemeentebesturen, die steeds met de werkelijkheid voor oogen, — dat is benauwdheid

voor 't gekel van enkele franskiljons, voor menschen die niet waardig meer zijn, dat men er in Vlaanderen rekening mede houde, omdat ze vrijwillig hun volk verloochenen en helpen doden, en uit schrik voor Mr. de gouverneur, Jan Cens, geen enkele Vl. daad durven stellen; die niet eens durven op 11 Juli zonder meer onze nationale leeuwenvlag uitsteken, zij moet geflankeerd worden door de driekleur van het groote echte Belgische vaderland; die in het telefoonboek hun opgave in 't Fransch doen opdat de Walen het zouden verstaan, maar het niet eens in 't Vlaamsch doen opdat de Vlaamingen het ook verstaan, Vlaamsche gemeentebesturen van de tweetalige straatnamen, van de tweetalige bekendmakingen, enz.

Dat alles dat zijn de uitwerkselen van den praktischen werkelijkheidszin der minimalisten! Dat zijn de uitslagen van dien hooggeroemden aanpassingsgeest! Met zulken zin voor werkelijkheid gaat Vlaanderen rap zijn heropbloei te gemoet, is 't niet? Nooit had België getrouwere en slaafscherre dienaars dan de Belgicisten. Een knipooje van Brussel maakt ze bang en laf! Als ze eenmaal Vlaanderen roemen, dan wisschen zij die anti-vaderlandsche zonde uit met tienmaal hooger het edele België te verheffen. Laaf een Vl. nationalist een Vl. nationale verklaring doen, en aanstonds volgt van belgicistische zijde een pathetische liefdeverklaring en een dankbare hulde aan het zoo edele en miskende een en onverdeelbare belgische vaderland!

'n Avond werkelijkheidszin, en God behoede er ons van! Heet dat nu werkelijkheidszin? Neen, honderdmaal neen! Dat is noch min noch meer lafheid, durfloosheid, wilszakheid, misbegrenzen zienheit. Zulke werkelijkheidszin is het masker waar achter bange lafbekken zich trachten te verschuilen om hun kruiperig gedoe voor de massa der niet-nadenkende menschen te doen slikken. Dat is de werkelijkheidszin van menschen die niet durven leven. Dat is de werkelijkheidszin van « wandelende doden », van postjeszoekende politiekers, van lintjes- en postjesjagers, van menschen met slap vleesch en gekromde ruggen, van dikbuklige zakenmenschen en hardvochtige mammonvereerders. En zulke menschen zouden Vlaanderen doen herleven! Zulke menschen zouden Vlaanderen zijn vroegeren bloei te verschenken. Allo, farceurs. Met zulke menschen strijdt men voor geen ideaal! Of spant men een afgeleefd en stalverwend paard voor een hardloop op leven of dood!

Leuzen geven ze graag aan de jeugd, omdat ze ze toch nog weten, dat de jeugd behoefte heeft aan idealen en levensleuzen! Met groote woorden schermen ze en paaien ze het volk. Zij strijden voor 't zelfbeschikkingsrecht der volken, voor de zege der democratie, voor de wereldvrede, voor de gemeenschap, voor het recht der kleinen en verdrukten, enz. En wat brengt ons hun werkelijkheidszin: zie naar Marokko, Indie, Egypte, arm Vlaanderen. — En met hun werkelijkheid voor oogen komen ze uit op 't onderdrukken van den mindere, op de dictatuur der finantie, op de algeheele verknechting aan « la grande soeur latine »!

Leuzen geven ze aan 't volk, vooral in verkiezingsdagen. Maar wanneer het volk warm wordt voor hun leuzen, o dan, dan komen ze weer af: en prediken voorzichtigheid, geen overdrijvingen, geen onbezonnenheid. Dan zijn de jongeren, die opgaan in die leuzen, zoo maar in eens: ruitbrekers, afbrekers, onbezonnen heethoofden en opstandelingen tegen het gezag, wat weet ik al. Dan komt de rem, het aanzetten tot minimaliseeren, het aanzetten tot het zich koes en braaf houden. Gaat dit echter nog niet dan volgen de bedreigingen, het verketteren, het veroordeelen, het knakken van looppbanen, het brooddrooven, het kerkeren, het verbannen. En dat in te zien en rekening te houden met die verdrukkende machten, en het zich gedwee neerleggen en koes houden, heet nu weerom bij die werkelijkheidsmenschen: « werkelijkheidszin bezitten ». En de getroffen, heeten nu: « enkele koppige heethoofden, die tegen het bestaande gezag in opstand zijn, en niettegenstaande de talrijke vermaningen, hun kop niet breken willen, en dan ook maar, en met recht, de gevolgen hunner koppigheid moeten dragen. »

En onder die tyrannie verdrukking wordt het volk weer mak en rustig, doch ondertusschen hebben die werkelijkheidsmenschen, toch zooveel werkelijkheidszin gehad, te zorgen voor hun eigen en zijn ze langs den rug van het volk naar omhoog geklommen. En dat was en is ten slotte de eenige zin voor werkelijkheid, welke die menschen bezitten.



## Minister Vande Velde

smeekt om amnestie voor de politieke gevangenen in Rusland! is vijand van amnestie voor de politieke gevangenen in België!  
 (Cliché uit het satirisch weekblad « Pallieter ».)

## AMNESTIE

Kent gij reeds de laatste nieuwigheid onzer Belgen van alle kleur?

Onze politieke veroordeelden, Dr Borms en Jef Van Extergen, mogen amnestie krijgen, mogen uit de gevangenis verlost worden op ééne voorwaarde: dat de politieke eenheid en de nationale instelling van ons land ongeschonden bewaard blijven!

Ten bewijze hiervan laten wij de tekst volgen der amnestiemotie op de laatste zitting van den stedelijken gemeenteraad gestemd door al onze vroede raadsleden met uitzondering onzer twee gekozene Vlaamsche nationalist.

« De gemeenteraad van Isegheem in zijne vergadering van 5 Aug. 1927,

Overwegende, dat na negen jaar vrede, het verlenen van amnestie zich opdringt als een maatregel van menschevriendheid;

Overwegend dat, in alle landen, die aan den oorlog hebben deel genomen, amnestie werd verleend;

ZIJN TROUW BETUIGEND AAN DE POLITIEKE EENHEID EN DE NATIONALE INSTELLING VAN ONS LAND;

Drukt den wensch uit dat onverwijld amnestie verleend worde aan de politieke veroordeelden. »

Dergelijke motie kon door onze gekozenen niet goedgekeurd worden omdat, evenals het onzin is, ons heilig gebot te koppelen aan het bestaan eener verkankerde staatskatholieke partij, het evenzo onzin is het eerherstel onzer duurzame activisten te bezoe-delen met de eenheid van een staat, waarvoor zij zelf jaren reeds ten onrechte in de gevangenis opgesloten zitten of in ballingschap vertoeven.

Wij zijn er ten anderen vast van overtuigd dat geen enkel onzer gekerkerden, noch een enkel onzer bannelingen, de eenheid van de staat België als losprijs zijner vrijheid zou willen verpanden.

Onze eisch om rechtsherstel voor onze activisten is gesteund op het feit dat zij allen een onrechtvaardige veroordeeling op liepen omdat de besluit-wetten van Havere, volgens dewelke zij gestraft werden, geen wettelijkheid bezaten. Op hunne eerlijkheid kleeft dus niet de minste vlek, maar het zal een eeuwige schande blijven voor de staat België onschuldige burgers jarenlang gekerkerd te houden.

Belgie zal amnestie oplossen of amnestie zal België oplossen! zoo sprak onlangs Herman Vos, onze volksvertegenwoordiger voor Antwerpen, gewezen activist!

Het eene of het andere kome dan ook spoedig!

Belgie echter heeft schrik en zal er moeilijk toe komen onze gevierde activisten in eere te herstellen.

Dan zorgen wij er voor dat de gekerkerden van vandaag de machthebbers worden van morgen!

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de **Fondsenbank**

Naamlooze Vennootschap  
**MAATSCHAPPELIJKE ZETEL**  
**Wetstraat, 84, BRUSSEL**  
 Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen: Brugge, Crombeke, Harlebeke, Moeskroen, Poperinghe, Thielt

**FONDSENBANK MAAKT DEEL UIT VAN DE GROEP FONDSENBANK-HANDELSBANK-NOORDSTAR. — KAPITAAL EN RESERVEN: VIJFTIG MILLIOEN FRANK.**

**Bijhuis te ISEGHEM**  
**Marktstraat, 49**

## Kerkelijk Nieuws

KERKELIJKE KALENDER

21 Z. 11e Z. na Sinxen, semid., com. van H. Joanna Francisca, wed. en van oct. — 22 M. Octd. van O. L. V. Hemelvaart, dup. maj. — 23 D. H. Philippus Benitius, b., dup. — 24 W. H. Bartholomeus, ap., dup. 2 cl. — 25 D. H. Ludovicus, b., semid. — 26 V. H. Zephyrinus, pmr., simpl. — 27 Z. H. Joseph Calasanctius, b., dup.

EVANGELIE VAN DEN ZONDAG

(Marcus, 7, 31-37)

In dien tijd vertrok Jezus uit het gebied van Tyrus, en het ging over Sidon naar de zee van Galilea, midden in de landstreek der Decapolis. En men brengt een doofstomme bij Hem en smeekt Hem om hem de hand op te leggen. En Hij nam hem buiten het volk afzonderlijk, legde zijne vingers in zijne oogen, spuwde uit en raakte daarmede zijne tong aan. En opziende naar den hemel, verzuchtte Hij, en Hij spreekt tot hem: Effeta, dat is: word geopend. En terstond werden zijne oogen geopend, en de band zijner tong werd geslaakt, en hij sprak goed. En Hij gebood hem, het aan niemand te zeggen, doch hoezeer Hij het hun ook verbod, zij maakten het nog meer bekend. En zij waren ten hoogste verbaasd, terwijl zij zeiden: Hij heeft alles wel gedaan, en de dooven doet Hij hooren en de stommen spreken.

VLAAMSCH KALENDER

Zondag, 21 Augustus, H. Johanna-Fr. 1925: De Vlaamsche strijder Dr. A. Van de Perre overlijdt te Antwerpen. — Maandag, 22 Augustus, H. H. Timotheus en C. 1926: De eerste steen gelegd van het gedenkteeken te Diksmude. — Dinsdag, 23 Augustus, H. Philippus Beniti. 1618: De Nederl. dichter Bredero overlijdt. — Woensdag, 24 Augustus, H. Bartholomeus. 1772: Geboortedag van koning Willem II. — Donderdag, 25 Augustus, H. Lodewijk. — Vrijdag, 26 Augustus, H. Zephyrinus. — Zaterdag, 27 Augustus, H. Cæsarius. 1843: Geboortedag van Hugo Verriest.

## Bedevaart naar den IJzer

't Is Zondag de groote dag!  
 De dag van Vlaanderens bedevaart naar de graven van zijn IJzerjongens!

Laten wij die dag beginnen met een christelijke blijk van dankbaarheid aan onze duurzame gesneuvelden en elk afzonderlijk een vurige Heilige Communie opdragen tot zieleliefen van hen die om ons heil zijn gevallen.

Om 8.15 uur is de bijeenkomst gesteld voor degenen die met de auto's medereizen. Iedereen die ingeschreven is wordt verzocht wel op tijd aan het Vlaamsch Huis te zijn opdat wij op het vastgestelde uur zouden kunnen vertrekken.

De velomannen vertrekken om 7.30 uur aan het Vlaamsch Huis.

Het is aangeraden een wel gevulde knapzak mede te nemen tegen 's middags. Een heelen dag open lucht geeft eelust en 't is uiterst moeilijk in Dixmude rond de middag aan iets te geraken.

In Dixmude zelf houde Isegheem zich zooveel mogelijk bijeen. Luidsprekers zullen op den IJzergrond opgesteld zijn zoodanig dat de sprekers in een grooten omtrek zullen gehoord worden.

Voor de terugkeer zal het uur vastgesteld worden Zondag voormiddag. Vooraleer de auto's te verlaten verstaat u dus goed met de autovoerder opdat iedereen op tijd zou terug zijn en wij gezamenlijk zouden kunnen vertrekken.

Intusschen, maakt van die eenige gelegenheid gebruik om Zondag een volle teug versch Vlaamsch bloed op te doen, laat het Vlaamsche lied over onze Vlaamsche gouwe galmen, en houdt de eer en de faam van Vlaamsch Nationaal Boos Isegheem hoog in aanzien!

MEN NEME IN ACHT:

1. Dat het Herkenningsteeken verplichtend is op den grond Heldenhulde, en dat de ordedienst « Ganda », bijgestaan door Vl. Wachten, dit Herkenningsteeken streng zullen eischen. Men begripte dat het inrichten van de Bedevaart verscheidene tien-duizenden frank kost en dat het Herkenningsteeken een noodzakelijk kwaad is om die onkosten te dekken!

2. Dat er dit jaar geen inzameling aan de brug meer zal plaats hebben. Maar dat geen Bedevaarder Diksmude mak verlaten zonder zijn Steentje voor 't Monument te koop. Het steentje zal 5 fr. kosten, want dit jaar moeten wij beslist de grondvesten kunnen leggen voor een 35 meter hoog monument. Wat is deze kleine opoffering in vergelijking van het groote offer van HEN, die wij door dit monument onze hulde en dank zullen betoonen?

3. Dat West-Vlaanderen opstapt achter n. 8.

Abonneer op De Mandelgalm

# Binnenland

## Anseele en de Taalwet

Sedert de interpellatie over de toepassing der taalwet in het Departement van Spoorwegen, is Wardje wrevelig geworden, en is hij onmiddellijk op zoek gegaan om enkele Vlaamschgezinde ambtenaars te treffen. Zoo werd reeds een voorbeeldige Vlaamschgezinde ambtenaar van 't centraal bestuur naar Mechelen overgeplaatst en dit tegen alle reglementen in en zonder eenigen reden. Een andere is reeds verwittigd dat hetzelfde hem te Nieuwjaar wacht.

Die zaak kwam echter in de dagbladen en Wardje kwam er maar zwart van af, en nu besteedt Wardje zijn verlof met antwoorden naar de dagbladen te zenden, waarin hij ten eerste veel boft met zijn eigen persoon, en ten tweede heel wat rond den pot draait en poogt de verantwoordelijkheid in die zaak op anderen te verschuiven. Dit is hem echter tot nu toe nog niet gelukt.

Daar is voortdurend een heele staf bedienden bezig met het nalezen, uitpluizen en vertalen van de artikelen uit de Vlaamsche bladen, die Wardje maar immer voort tegen de schenen stampen. En Wardje gaat maar immer voort met antwoorden te schrijven (of liever te laten schrijven) om zich toch maar eenigszins uit den slag te kunnen trekken. Dit lukt hem echter van langs om minder en Wardje wordt van langs om kwader.

Heel dit spel lijkt waarlijk op een papieren oorlog, nu zulke zijn nog de minst gevaarlijke ook!

En zeggen dat Wardje zich destijds ook als Vlaamschgezind uitgaf. Toen was hij echter nog geen minister en millionaire. Nu echter is hij gearriveerd en nu lapt hij het Vlaamsch en de Taalwet aan zijn zolen, maar vindt het veel voordeliger zijne dochter uit te huwen met den zoon van een verwoede liberale franskljon.

Voorwaar, Wardje, heeft wel goed zijn leus: «Beaufstukpolitiek» ten practijk gebracht!

## Het Taalincident in den provincieraad van Oost-Vlaanderen

In een vorig nummer maakten wij gewag van de beslissing van den provincieraad van Oost-Vlaanderen, waardoor voortaan alle mededeelingen aan den provincieraad in het Vlaamsch zouden geschieden en in die taal in 't bestuurlijk memoriaal opgenomen worden. Tevens zegden wij dat de gouverneur zich tegen die beslissing kantte en de tweetaligheid voorstond. Hij haalde het echter niet tegen den provincieraad, en nu heeft de gouverneur beroep aange tekend bij den minister tegen die beslissing.

## Voor wie kiest de minister partij? Palmolive zeep

De heer Sanders, vertegenwoordiger voor België van de Palmolivezeep, dezelfde die zoo een vriendelijk(?) briefje schreef aan een zijner Vlaamsche klanten, heeft echter reeds zijn verontschuldiging aangeboden. Zou die heer wellicht reeds den terugslag gevoeld hebben? 't Is te hopen.

## Wetsvoorstel tot wijziging der taalgrens

De bekende Wallingant, M. Jennissen, liberaal volksvertegenwoordiger voor Luik heeft een wetsvoorstel ingediend, er toe strekkende om sommige gemeenten van de taalgrens toe te laten hunne aanhefing te vragen bij eene naburige provincie of een naburig arrondissement.

Het is niet de eerste keer, dat zulks aan de Kamer voorgesteld wordt. Zoo werd den 6 April 1876 door Jan de Laet, samen met vijf collega's der rechterzijde, namelijk Van Wambeke, Eug. de Kerckhove, Van der Donck, Coomans en Delahaye, een wetsvoorstel ingediend dat in 1878 aangenomen werd en de tweede taalwet op het gebruik van het Vlaamsch in bestuurlijke zaken geworden is. In dit wetsvoorstel werden waarborgen gevraagd voor de Vlaamsche bevolking in de Vlaamsche gemeenten van Henegouwen en Luik. De Walen echter wilden daarvan niet hooren en de Vlaamsche gemeenten uit Henegouwen en Luik werden in den steek gelaten. Nu, meer dan een halve eeuw later, wordt een soortgelijk voorstel gedaan, dezen keer door een Waal.

Dit voorstel omvat 25 Waalsche gemeenten die tot een Vlaamsch arrondissement behooren, waarvan 10 (?) in West-Vlaanderen, en 24 Vlaamsche gemeenten tot een Waalsch arrondissement behoorende. Deze gemeenten zouden dan, ingeval vóór 1 Januari 1923, daartoe de wensch uitgedrukt werd door een stemming bij meerderheid van ten minste de twee derden der leden van hun gemeenteraad, binnen den termijn van drie maanden, te rekenen van deze stemming, afgescheiden worden van de provincie of van het arrondissement waarvan zij deel uitmaken en, voor wat het bestuur aangaat, gehecht worden aan de door hen aan te duiden meest naburige provincie of het meest naburig arrondissement.

In principie, goed! Doch laat ons goed uit de oogen zien anders foppen ze ons nog!

# Stadsnieuws

MEN ZEGT dat één der Siskesleiders wroed van koleiré is en reeds een heele week met 'n azijngezichte loopt omdat er helden uit de Marktstrate hunne hoed zouden afgenomen hebben bij 't spelen van een Brabbelson.

MEN ZEGT dat hij daar gerne in de Volksmacht een artikeltje had over geschreven, maar dat de Bazen dat niet toelaten.

MEN ZEGT dat sommige van die mannen die Belgische kleuren schuven als de pest, dat ze 'bij elke gelegenheid hun huis met Vlaamsche kleuren opsmukken, maar dat ze de moed missen om op 't stadhuis ter gelegenheid van diezelfde feestelijkheden, een leeuwenvlag te doen hijschen, niettegenstaande hun opperknechten in 't schepencollege zitten.

MEN ZEGT dat op den 11 Juli diezelfde opperknechten de leeuwenvlag op 't stadhuis door de Belgische vlag moesten doen flankeren, om alzoo het patriotisch gevoel der meesters niet te kwetsen.

MEN ZEGT nog dat 't jammer is van de menschen die dreigen in hun haat te stikken!

EN VELEN ZEGGEN, dat de siskes een samenaankoop inrichten van goedkoopere stenen voor de Wantje Pieterstraat, en dat de bewoners daarover ten uiterste kontent zijn.

MEN ZEGT dat E. H. Pastoor van Emelghem de banvloeken van De Mandelbode naar hunne juiste waarde schat, en er zich dan ook weinig om bekommert, daar hij nog altijd lezer is van de «Libre Belgique» door De Mandelbode reeds zoo lang gebanvloekt en

MEN ZEGT nog dat hij daarin zijne liefde put tot het volk van Vlaanderen!

ONVERWACHT BEZOEK. — Maandag laatstleden kregen we in 't Vlaamsch Huis bezoek van een negental Deutsche studenten die op reis zijn door Vlaanderen om hier onze Vlaamsche strijd van nabij te leeren kennen. Ze vergastten ons op vele Deutsche liederen waarvan 'n paar ons zelfs niet onbekend voorkwamen.

Hun kranige leider die goed ingelicht was over de Vlaamsche toestanden sprak reeds tamelijk vloeïend onze taal wat hij bewees door zijn korte aanspraak. Tot slot wenschten de vreemde bezoekers dat door de aanwezigen de Vlaamsche Leeuw zou gezongen worden, wat dan ook met algemeene instemming gebeurde.

Van hier uit heeft de groep zijn reis voortgezet met het inzicht nog enkele Vlaamsche steden te bezoeken en deel te nemen aan de bedevaart te Diksmuide, op morgen, Zondag.

## VLAMINGEN!

### VOOR UWE ELLEGOEDEREN EN KOUSSEN

### GEWONE EN FANTASIEARTIKELEN ALLE SLACH VAN ONDERGOED, SCHORTEN, KIELS, enz. enz.

wendt U tot

## F. Vanbauwaert-Demeurisse

### Ommegangstraat, 7 F ISEGHEN

Verzorgd werk. — Genadige prijzen

### GEVAARLIJK GOEDJE. — De genaamde Camiel Desimpel, wonende Meenenstraat, beving de onvoorzichtigheid op een obus te kloppen. Een ontploffing volgde en hij werd door de stukken ijzer over gansch het lichaam gekwetst.

Een geneesheer heeft hem de noodige zorgen toegediend.

INBRAAK. — Vrijdag nacht 12 Oogst werd bij verschillende inwoners der Kregel- en Dweersstraten ingebroken. Bij Kamiel Bourgeois werden verscheidene paren schoenen en leder mede genomen. Een onderzoek is ingesteld.

AFOTHEKERSDIENST. 's Zondags is er maar één apotheek van stad open. Apotheker van dienst: Fl. Laleman, Brugstraat.

NAKLANK gemeenteraadszitting van 5 Oogst. — Het stemmen van het reglement op het kalsijden van straten en het besteeën van voetpaden heeft eene algemeene verontwaardiging te weeg gebracht bij de bewoners der nieuwe straten.

Naar wij vernemen, hebben deze geroepen van alle denkwijze, de hoofden bijeengestoken en een protestbrief ingezonden naar het gemeentebestuur.

Algemeen wordt de houding van de siskens en de socialisten gelaakt en tevens kleuren deze inwoners de flinke houding der Vlaamsche Nationalisten ten volle goed, want het zijn de eenigen die het aangedurfd hebben de belangen van deze lieden te verdedigen; zonder deze te tegenwoordiging in den gemeenteraad was alles gesticend geweest, buiten wete van de belanghebbenden zelf.

Daarvoor zal ons weekblad «De Mandelgalm» zorgen, dat dergelijke feiten regelmatig aan 't klokzeel hangen, want eenieder moet en mag weten wat het gemeentebestuur van hem vergt.

Laat ons hopen dat het gemeentebestuur tot inkeer zal komen en dit reglement zal herzien!

Vraagt aan uwen winkelier de Vlaamsche chicorei **MOKA!**

't Is de beste!

GOEDKOOPEN BOUWGROND. — Een vriend begeerde bouwgrond te koopen om zich een woning aan te schaffen. Natuurlijk gelijk velen zocht en vond hij bouwgrond in eene nieuwe aangelegde straat aan eenen voordeligen prijs. Doch het nieuw besluit van den gemeenteraad

kwam hem ter oore en daar dezen bouwgrond op een hoek lag, begon onzen vriend eens uit te cijferen hoeveel hij dit lapje grond nog zou verhoogen door onkosten van borduren, voetpaden en kalsijde. Den uitslag was dat de prijs van dezen bouwgrond met 10 duizend franken zou verhoogen, of een pacht van 50 fr. te maande, voor voetpaden, kalsijde enz.

Het moet dus niemand verwonderen dat onze vriend elders zoekt.

PRIJSUITDEELING H. Hartschool. — Hebben het eeremerk bekomen in de hoogste klas der lagere H. Hartschool ter stede: Hendrik Brabant en André Beeuwstert. Onse beste gelukwenschen aan de laureaten en hun familie.

## Uit onze Inrichtingen

MUZEIKLESSEN. — Na de kernis worden er in 't Vlaamsch Huis speciale lessen van noteleer gegeven ter opleiding van nieuwe muzikanten voor de Vl. Harmonie.

Men gelieve zich zoo vroeg mogelijk aan te geven bij Jos. Heldenberg of een der bestuurleden. Niet uitstellen.

AANDENKEN van de inhuldiging van het Vlaamsch Huis. — Fotokaarten van den wagen zijn te verkrijgen bij Jef Verfaillie, Nederweg, in stad.

VL. BOND EIGEN LEVEN. — Op Maandag 22 Oogst te 8 u. stipt GEZELLIGE MUZIEKAVOND en inhuldiging der feestzaal door het groot orkest van Eigen Leven.

SPAARMAATSCHAPPIJ. — Deze week werd het plan tot het inrichten eener spaarmaatschappij ernstig besproken.

We verhoopen binnen kort in de mogelijkheid te zijn, al onze leden gelegenheid te kunnen verschaffen, hun gespaarde centen in eigen inrichtingen, met volle waarborg en degelijke kroos te kunnen plaatsen.

ZIEKENBOND 'T VOLKSBELANG. — Gevolg aan de onverwachte en plotselinge verhooging der tarieven van de geneesheer, en besloot onze Bond in overleg met de andere Bonden van stad tot het behoud zijner vroegere tusschenkomst op de oude basis.

Binnen kort zal eene belangrijke algemeene vergadering plaats grijpen.

ONS BLAD. — Propagandisten proficiet! Ons lezerstal groeit dagelijks dank zij uwe propaganda! Zoo moet ge voort werken. 't Schijnt dat men in een zeker redactiebureau zoo vreeslijk met 't peur zit en dat van hooger hand 't ongewild tot zwijgen gegeven werd.

Een bewijs dat men hooger die prozaschrijvers niet te best vertrouwt.

Onderstussen wenschen wij voort goed door! O. M. VL. HUIS. — Zaterdag 27 Oogst te 7 1/2 uur algemeene vergadering der aandeelhouders. Belangrijke dagorde.

PENSIOENBELANGEN. — De leden onzer inrichtingen, geboren in de maand Oogst mogen van nu al hun pensioenkaart bij hun patroon vragen, en deze naar ons bureau inbrengen.

De Vrije verzekerten in de maand Oogst geboren zijn verzocht hunne storting te komen doen.

PREMIEAANDEELLEN. — De klanten van den Bieruitvoer die nog geen premieaandeel bezitten kunnen een bekomen nits aanvraag bij den voerder. Gezien de voordeelen daaraan verbonden is het best niet langer te wachten.

## Vlaamsch Leven

### GEACHTE REDAKTIE,

Vóór enkele dagen las ik een brief in «De Mandelbode» over het verbod tot bijwonen der studentenvergaderingen aan de collegestudenten gegeven. Daarin verklaarde een vader zich aan dit verbod te onderwerpen, en daar ik nogal onder den indruk was, heb ik mijne zonen verboden naar de gouvernagering te Thielt te gaan, niettegenstaande hun herhaald aandringen. Toen ik nu Zaterdag laatst in uw blad het tegenovergestelde las, was ik in zekere mate verheugd, en ik vond de oplossing door uw toevallige medewerker voorgestaan nog de verstandigste en wel om de volgende redens.

Wanneer wij onze kinderen naar een collegie sturen, wenschen wij dat zij daar benevens het aanleeren der noodige vakken, ook opgeleid worden tot karaktervaste menschen. Nu wil men hen verwijderd houden van dit midden, waar de grondslagen in het collegie gelegd zoo heerlijk kunnen gediijen en tot uiting komen, — gelijk de overheid van 't collegie het ons vroeger, in 1926 nog, tot vervelens toe herhaalde, en met reden — en een groot deel van de vorming gaat verloren. Dit houdt geen steek.

Voor den landdag der studenten kunnen mijn zonen gerust de toelating komen vragen, zij zullen die krijgen. Van kleingeestigheden heb ik geneg, en 'k snap niet hoe iets dat vandaag goed is, morgen uit den boeze kan zijn om onbemillige redens.

Met dank voor de opname teeken ik met de meeste hoogachting.

Een vader van 2 studenten.

STUDIEDAGEN. — Op 28 dezer maand worden in 't Vlaamsch Huis de Vlaamsche studiedagen ingezet.

Ingezien het degelijk programma en de bevoegde sprekers, beloven deze studiedagen

veel vruchten af te werpen. Alwie belang stelt in de vraagstukken die zullen behandeld worden, kan van nu af een toetredingskaart krijgen op 't secretariaat Vl. Huis of bij Fr. Sarre, Dweersstraat. Wij roepen vooral onze studieringers op: het volgend programma goed te overwegen en van deze eenige gelegenheid een nuttig gebruik te maken.

## Programma:

Zondag 28 Oogst: 10,30 uur, F. Sarre, Opening. — 11 uur, M. Vandewalle, Mystiek en dichtkunst. — 12 uur, Jef Devos, De onderwijzer en de maatschappelijke rol zijner persoonlijkheid. — 5 uur, Dries Devos, Dualiteit Vlaanderen-Belgie.

Maandag 29 Oogst: 8,30 uur, F. Sarre, St Augustinus en 't moderne leven. — 10 uur, J. Vanseveren, Nationalisme over de wereld sedert 1918; 't Vlaamsch Nationalisme. — 2 uur, Ward Hermans, De Avondlandsidée en 't Oosten. — 3,30 uur, Vict. Leemans, Sociale en sociaalpedagogische vraagstukken van den dag. — 5 uur, Herman Vos, het Vlaamsch Aktivisme in 't verleden en dit der toekomst. — 8 uur, Concert door de symphonie van den plaatselijken Vlaamschen Bond «Eigen Leven», uitgelezen programma uit Bach, Beethoven, Wagner, Schubert, Haydn enz. onder kunstvolle leiding van heer Aser Moenaert.

Dinsdag 30 Oogst: 8,30 uur, Ant. Samyn, De zedelijkheid in Vlaanderen en ons werk. — 10 uur, Wies Moens, St Franciskus en zijn betekenis voor onzen tijd. — 2 uur, F. Sarre, Studie: bronnen, methode, gronden enz. — 4 uur, F. Sarre, Sluiting. Nawoord. Het Inrichtingscomité.

DAVIDSFONDS, VERGADERING BRABANTSCHER GOUWBOND. — Deze vergaderde Zondag 11, in Leuven. Uit de vergadering valt te onthouden wat de heer Laureys, provincieraadslid voor Brabant, zegde over de toepassing der bestuurlijke taalwet in het Brabantsch provinciebestuur.

Hier zooals elders voert sabotage hoogtij, dat verklaarde de gouverneur zelf in zijn openingsrede van 1925. En hij besluit: «De heeren gouverneurs van provinciën bewijzen dat de rechten der Vlamingen niet zullen geëerbiedigd worden, zolang geen bestuurlijke scheiding is doorgevoerd.»

DE LANDDAG DER VLAAMSCHER MEISJES TE HASSELT. — De Vlaamsche Landsbond voor Katholieke vrouwen en meisjes hield verleden Zondag te Hasselt zijn landdag. Hij is boven alle verwachting opperbest gelukt. Meer dan 500 meisjes volgden de vergaderingen. Teekenend echter dat nogmaals een predikant geweigerd werd!

Veel heil, en moedig vooruit! Recht door zee, ten spijt van wie 't benijdt! Dit is en blijve uwe leuze.

DE VERRIESTFEESTEN te Deerlijk. — Te Deerlijk gingen dus Zondag de feesten door ter eere der familie Verriest.

Volgens de verslagen uit «De Standaard» en «De Tijd» zijn ze maar povertjes verloopen. Daarbij de feesten moeten niet erg plezierig geweest zijn voor Dr Isebaert, den voorzitter van het Verriest-comité... de man die de amnestiemotte in den gemeenteraad van Deerlijk kelderde.

Deelneming: de maatschappijen van Deerlijk en enkele der omliggende gemeenten. Spreker: de heer Muls, advocaat te Antwerpen, had ook al laten weten dat hij niet zou komen en de heer Hans, reporter van 't Laatste Nieuws, die dan de feestrede hield, is niet al te lief geweest voor Dr Isebaert, daar gansch zijn thema juist een verdediging was van «Algeheele Amnestie», hetwelk hij een woord van Verriest heette. Dat zal dan ook Dr Isebaert fel aangestaan hebben. In den stoet: Een enkel spandoek «Algemeene Amnestie» weeral!

Deze feesten bewijzen nu nogmaals dat men in West-Vlaanderen niet meer viert tegen onzen wil! Zoo hoort het dan ook!

EEN VLAAMSCH ROOD KRUIS. — Eeni- gen tijd geleden werd door enkele nationalistische geneesheeren en apothekers het plan opgevat, een Vlaamsch Rood Kruis te stichten, dat een tegenhanger zou zijn van het bestaande Belgische Rood Kruis, dat geheel in Franschgezinde handen zit. De handen werden aan 't werk geslagen en nu reeds werd het Vlaamsche Rode Kruis gesticht. Goed heil aan dit nieuwe Vlaamsche organisme.

Wellicht, zal volgend jaar, op 't congres der Vlaamsche minimalisten, dan weerm een pluimpje gestoken worden naar dit nieuwgestichte Vlaamsche werk, en zullen die heeren pogen, dit weeral eens als hun werk te doen doorgaan.

PATER CLAES EN JONG DIETSCHLAND. — Pater Claes (Capucien), secretaris van den katholieken Vl. Landsbond (minimalisten) verheugde zich in zijn verslag om de aanwinst op cultureel gebied van het kranige Vlaamsch Nationale weekblad «Jong Dietschland».

Hier wordt een onderwijzer afgesteld om-

dat hij medewerker is aan ditzelfde weekblad. Teekenend hé!

## DE VLAAMSCHER LEERGANGEN AAN DE KATHOLIEKE LEUVENSCHER HOOGESCHOOL

Bij de laatste bijeenkomst van H. D. H. de Bisschoppen van België te Mechelen, werd besloten enkele nieuwe leergangen dit jaar te verlaamschen. Daarbij zullen voor volgend jaar ook de leerprogramma's (uurrooster) de inschrijvingsbulletijns en de certificaten in de beide talen gesteld en gedrukt worden.

## ONTHULLING VAN EEN SNIEDERSGEDENKPLAAT TE ANTWERPEN

Ter gelegenheid van de 100e verjaring van August Snieters geboorte, werd Zondag 11. te Antwerpen een gedenkplaat onthuld.

Dit had dezen grooten katholieken Vlaamschen volkschrijver reeds lang verdiend.

## DE RUBENSFEESTEN TE ANTWERPEN

Zondag 11. werden de Rubensfeesten op plechtige wijze te Antwerpen begonnen. Rubens, Vlaanderens grootsten schilder, is steeds met hert en ziel Vlaming gebleven, steeds gebruikte hij in zijn omgang met vrienden en overheden zijne moedertaal. Zich zelf noemde hij in alle omstandigheden een Vlaming en zijn Vlaanderen «zija zeer dierbaar Vaderland.»

## H. HARTFEESTEN TE CACHTEM

Ondanks de dreigende regenvalgen, is er toch veel volk opgekomen naar Cachtem om de toewijding van de parochie aan 't H. Hart bij te wonen. De inwoners hebben hun best gedaan om Cachtem in feesttooi te zetten, vele huizen zijn bevlagd, we zien zelfs enkele leeuwen dansen (zitten de afbrekers hier ook al?) en menige Vlaamsche spreuk prijkt bovenaan de deuren.

Van den stoet werd vooral den laatsten wagen opgemerkt. Daarna volgt de aanspraak van E. P. Tillo, bestuurder van 't werk der schipperskinderen te Brugge. Na 't lof en de wijding van het H. Hartbeeld, geven de opgekomen muziekmaatschappijen een concert op de kiosk.

## WELKE VERLICHTING MOETEN WIJ IN GEZONDHEIDSOEZICHT VERKIEZEN

We antwoorden zonder een oogenblik aarzeling: de elektrische verlichting, omdat zij alleen in geene deele het ruim onzer kamers besmet, zooals dit wel geschiedt bij alle andere kunstmatige lichtbronnen. Zij ook geeft het minste warmte en blijft dus het best geschikt om het verlichten van tafel of lessenaar, dicht bij het hoofd van den schrijver.

Het elektrisch licht voor gloeilampen is ook zeer goed voor het gezicht.

Het gaslicht met gloeikousjes heeft dezelfde voordeelen niet. Een bek die 100 liter in het uur verbrandt, ontwikkelt 50 liter koolzuur en 250 gr. waterdamp. Daarenboven worden er 500 calorien of warmteeheden voortgebracht, die best welkom in den winter kunnen zijn, maar des zomers bepaald ongewenscht voorkomen.

Het licht is niet slecht voor het gezicht, ofschoon minder goed dan elektriciteit.

De petroleumlamp is voorzeker op den laatsten rang bij de verlichtings toestellen gedaald.

't Is nog zoo lang niet geleden, dat ze haar intree deed in de wereld, als eene door elkeen bewonderde vorstin, die de harten verrukken kwam in de duisternis en de oogen... blind slaan door onvertroffen glans! Eilaas, hoe laat geboren, hoe vroeg ontroond!

De petroleumlamp met ronden bek, zoals ze gemeenlijk gebruikt wordt, verbrandt (gemiddelde grootte) 200 gr. olie per uur, zet 3125 calorien af, werpt een halven kubieke meter koolzuur en 400 gr. waterdamp in het ruim.

De eenvoudige inzage dezer cijfers spreekt hare veroordeeling uit. En toch is ze zolang de trouwe gezellin geweest van onze ouders en grootouders en deze werden, bij Gods gratie, toch wel oude menschen en schenen weinig tol van gezondheid te hebben betaald aan de verlichting door petroleum. Verliezen we echter niet uit het oog, dat we alleen eene vergelijkende staarde onder hygiënisch oogpunt, tusschen de verlichtingsystemen hebben willen aantoonen.

De hygiëne nu, zet steeds de puntjes op de i's en geene wetenschap teert sterker op theorie dan zij. Toch heeft ze in den grond steeds gelijk, waar ze zegt: dit is beter dan dat.

Misschien kan de verlichtingsprijs en dat is geen hygiëne maar finantie, menig mensch meer beïnvloeden, dan gezondheidskundige beweegredenen.

Indien men het kilowatt aan 0,50 fr. rekent, verbruikt een gloeilamp van gemiddelde sterkte (150 watt), voor 0,75 fr stroom per uur. Een aerubek van dezelfde kracht komt op 0,03 fr. per uur, het gas aan 0,20 fr. den kub. meter gerekend. Rekent men petroleum aan 0,20 fr. den liter, dan komt ook deze verlichting rond de 0,03 fr. per uur te staan.

Gas en petroleum treden hier op het voorplan doch, wat al last en zorg en onkosten, voor de eerste, wat al onreinheid en alle dagen opnieuw te plegen verzorging voor de tweede verlichting!

Hadden we nu ongelijk de elektrische gloeilamp als koningin der luminariën uit te roepen?

# Sociale en Syndikale Kronijk

## CHINA ROEPT

(Vervolg.)

De Japaneese fabrikanten volgden het Amerikaanse voorbeeld. Ze trachtten de werking van de arbeidersorganisaties te niet te doen door ze te overrompelen met politieagenten, detectieven, en onderkruipers van allen aard. Het kwam tot een botsing tusschen dit gespuis en de uitgehongerde arbeiders. Op 15 Mei 1925 werden in Shanghai stakende arbeiders door fabrieksbewakers neergeschoten en een week later werd in Tsingtan, door de aristocratische legeraanvoerders, het bloedbad hernieuwd.

De studenten der stad, verontwaardigd over het onrecht hun langennooten aangedaan, hielden in de internationale concessie een protestbetoging. Als de betoogers in de Nankingstraat, de belangrijkste straat der stad, voorbijgingen en recht tegenover het politiebureau Lonzo kwamen, gaf de Britsche politieinspecteur Everson, aan de menigte bevel utoe te gaan. Hij sprak Engelsch en werd dus niet door de Chineezzen begrepen. Tien seconden later, zonder een enkele waarschuwing, beval hij zijn soldaten te vuren. Na 't eerste salvo vluchtte de menigte uiteen. Doch de moedige (?) officier gaf bevel tot een tweede salvo. Na onderzoek bleek het, dat het meereedende getroffen in den rug geschoten was, dus terwijl ze zochten te ontkomen. De menigte bestond hoofdzakelijk uit studenten (jongens en meisjes) uit de scholen der stad. Die waren het dus die door de imperialistische moordenaars getroffen werden benevens een paar arbeiders en toevallige voorbijgangers. De studenten deelden vlugschriften uit waarin ze gerechtigheid eischten voor de stakers en voor hun eigen aangehouden medebroeders. Geen enkel politieagent had eenig letsel bekomen.

De Chineesche studenten gaven in deze kritische omstandigheden blijk van een schitterenden moed. Dag op dag herhaalden ze hun vreedzame betogingen en dag op dag vuurde de politie op een ongewapende massa. Men gebruikte zelfs machiegeweren die men tot dat doel had bijgehaald uit het oorlogsschip dat in de haven lag. Bij heele massa's werden Chineezzen aangehouden, gansche stadskwartieren werden systematisch doorsnuffeld, om de arbeiders schrik aan te jagen. Kortom: een schrikbewind. In andere Chineesche steden zag de toestand er niet beter uit. Gedurende 6 dagen van dergelijke spanning werden in Shanghai alleen minstens 70 Chineezzen gedood en 300 verwond — geen enkel vreemdeling was onder deze laatsten.

Het bericht van den oproer te Shanghai deed overal onder de Chineesche massa de vlam van den oproer oplaaien. Honderdduizenden Chineezzen namen deel aan den strijd. Begin Juni waren reeds 1 miljoen van deze solidariteitsbetogingen gehouden. En in een tijdverloop van 3 weken deden alle klassen er aan mee.

De staking ging over op Hong-Kong. Het uitvoerend komitee van de Chineesche vakvereniging (gesticht in Mei 1924 op het Chineesch kongres der vakverenigingen) voerde hier de leiding over de werkstaking, en werd ondersteund door de massa en door de regering van Kanton, dat maar 6 uur vorens van Hong-Kong verwijderd is. De meest wanhopige maatregelen werden getroffen om de staking te doen mislukken. Onderkruipers werden zelfs gehaald uit de verre Filipijneilanden. Ook Russische inwijkelingen waren onder de onderkruipers en ze vonden dezen arbeid gemakkelijker en meer succesvol dan hun poging om de regering in hun eigen land omver te gooien. De plaatselijke overheid nam haar toevlucht tot uitmoording van de aanvoerders der staking, ton gang men brutaal moorddadig te werk: de tot massauitzetting (wegvoering) en lichamelijke mishandeling van stakende arbeiders.

## BORMS voor 't Gerecht

(Vervolg.)

Welnu, die prachtvlaming, korten tijd geleden, in volle Kamer «Staatsgevaarlijk» genoemd, diezelfde Rodenbach, werd toen aangevalen voor een Duitschgezinde, een pangermanist.

Wat heeft men met die woorden Germaan en Duitscher opzettelijk verwarrend gesticht! Voor de geschiedenis zijn wij en blijven wij Vlamingen, Germanen, en wij zijn er fier op want voor heel de beschaafde wereld mogen wij prijken met een Rubens, een Van Dyck, de gebroeders Van Eyck en zoovele andere uitverkorenen van ons ras. Welnu, dat waren allen Vlamingen, geen Latijnen.

In de laatste Tentoonstelling van Brussel werd de «Vlaamsche School» door de zoogezegde «école belge» vervangen.

Ziedaar nog eens eene verwarrend die opzettelijk gewild was, zoo goed als deze van den Heer Advokaat-Generaal volgens dewelke wij, Vlamingen, tegen België zouden zijn.

Nee, wij zijn volstrekt niet tegen een Vlaamsch-Waalsch België gekant, maar wij zijn vijand van het «centraliseerende verfranschende» België dat ons vroeg of laat rijp maakt voor annexatie bij

(\*) Het boek Dr Aug. Borms voor het Gerecht is te verkrijgen in den boekhandel «Gudrun», Em. Jacquainlaan, Brussel.

In Hankau, Kinkiang, Tsching-Schiang en Kanslachtschiffers waren steeds uitsluitend Chineezzen. In de 3 eerstgenoemde steden was alleen de Britsche overheid voor dit bloedvergieten verantwoordelijk. In Kanton viel de verantwoording op Britten en Franschen.

## Perequatie

Dat is nu een vies woord, dat men dagelijks in alle bladen tegenkomt en dat beduidt: gezondmaking van loonen en welden voor het personeel uit openbare instellingen.

Hoe het met die gezondmaking staat mochten de betrokkenen best ondervinden. Volksvertegenwoordigers, ministers en koning Albert natuurlijk uitgezonderd.

Minister Anseele heeft er een handje van weg om te perequieren, zonder dat zijn uitgaven verhoogden. De mannen van 't spoor kunnen daarover nog al meepraten, en de 11.000 afgedankten beloven er hun nog het meeste van.

Maar er zijn burgemeesters en schepenen die vergeten van te perequieren, zoo b. v. te Isegem wat betreft de vergoeding bij werkloosheid.

Ons stadsbestuur schijnt niet te weten, dat er nog altijd werklieden zijn die ondanks hun besten wil, geen arbeidsgelegenheid vinden, en dus moeten leven van eenige gespaarde centjes, van den trok hunner vereeniging en de toelagen die aldaar loskomen.

Korts na den oorlog besloot het Tusschen-gemeentelijk-Werkloozenfonds naar het voorbeeld van andere fondsen tot eene gemeentelijke tusschenkomst in de werklozenvergoeding van 35 t. h. op de persoonlijke vergoeding met een maximum van 150 per dag, en dat van af den 4n betaalden werklozendag. Toen was het indexcijfer ongeveer 390 punten. Nu is het 790, hetgeen betekent, dat de levensduurte verdubbeld is. De belastingen werden nagenoeg evenredig verhoogd, maar de gemeentelijke tusschenkomst bij werkloosheid blijft dezelfde.

Wij hebben nochtans een zeer democratisch bestuur in onze stad, en we wenschen dan ook aan die heeren te vragen:

Mijnheeren, ware het indexcijfer in plaats van op 790, op 175 punten gekomen, zoudt ge er ook nog niet aan gedacht hebben, dat er aan de tusschenkomst bij werkloosheid iets moest veranderen? Uw minister Moyersoen dacht er reeds aan in 1922, toen hij de vergoedingen van 't crisisfonds met 50 ctm en 1.00 fr. verminderde.

Begint gij nu ook eens aan verhooging te denken a. u. b.!

## Werkbeurs

Worden gevraagd: Snijder, stikster, leerlingstikster voor zwaar werk.

Vragen werk: Snijder, reiziger, bediende.



Poincaré, de ontwapende! (Kladderadatsch — Berlijn.)

Frankrijk.

Heeft niet de groote Burgemeester van Brussel, Karel Buis, lange jaren reeds geleden, gezegd: «On prepara ici l'annexion des cerveaux, pour en arriver ainsi à l'annexion du territoire?»

Hier is men dus bezig met de geesten voor te bereiden op aanhechting bij Frankrijk.

Frankrijk immers, is uitgeput door dezen krijg, Frankrijk heeft meer volk noodig, Frankrijk zal al doen wat het kan om den Rijn te bemeeisteren, en Frankrijk zal niet lang moeten wachten eer België als een rijpe vrucht in zijn schoot zal vallen; want dit zal er beslist van komen met het huidige al-verfranschende stelsel onzer Belgische Regeering. Maar zoover komt het nooit wanneer de Vlamingen Vlamingen en de Walen Walen blijven.

Laat elke dezer nationaliteiten zich vrij ontwikkelen en vrees niet, dat de Vlamingen zullen zuchten naar aansluiting bij de Duitschers, vooral nu niet meer, nietwaar?

«Ons land zij de eeuwige bufferstaat tusschen het Germanen- en het Latijndom: dat is onze rol, en daarom moeten wij in echte en trouwe nabuurschap leven met alle de ons omringende volkeren. Mijne heeren, dat kan en dat zal, wanneer men Gods wetten in zijne heerlijke Scheping hier zal toepassen, en elk volk zijn volle rechten laten genieten.

Twee in broederschap naast elkaar levende en zich ontwikkelende stammen onder éenen koning, elk bestuurd in eigen taal, met een leger

## BURGERSTANDEN

### Isegem

GEBOORTEN. — Luc Werbroeck, z. v. André en Irène Vandeputte, Hilonusstr. 9. — Emiel Van Lauwe, z. v. Albert en Gabrielle Cardon, Zegepl. 8. — Roger Simoens, z. v. Hendrik en Magdalena Schacht, Hondstr. 14. — Roger Verfaillie, z. v. Albert en Helena Hollevoet, Abeele 448c. — Irène Christiaens, d. v. Henri en Rachel Vandommele, Nederweg 32. OVERLIJDENS. — Michel Boone, z. b. 20 j. z. v. Alexander en Helena Naessens. — Walter Seys, 14 m. z. v. Odil en Magdalene Lezy. — Charles Lecluyse, dagl. 60 j. z. v. August en Theresia Goethals. — Silvinus Bourgeois, z. b. 77 j. wed. Eulalie Vanantwerpen. — André Vanderhelst, 1 m. z. v. François en Alice Kesteloot.

## SCHEEPVAART

Van 11 tot 18 Oogst

Vroom en Vrij en Vier Gebroeders, met beurt goed voor verscheidene. — Cognovit met kolen voor de We Vandewalle. — Sophie met boomen voor Albert Messiaen. — Drij gezusters met Brabantsch goed voor de We Vandewalle.

## KOMT ZIEN! KOMT ZIEN!

Opening van een nieuwen winkel

Valere Rousseau  
Gentstraat, 23, ISEGEM

Alle slach meubels, alsook matrassen in windbaar en flocon, hoofdkussens, kleine kussens, kinderbedden, couverts, zetels, clubs, kinderrijtuigen, enz... enz...

VERGELIJKT ONZE PRIJZEN 21/7

## Gasinrichtingen

GASVUREN van alle merken en prijzen.

GOEDE HOEDANIGHEID

Centrale verwarming

GEZONDHEIDSINRICHTINGEN

A. Seynhaeve

Roeselaerstraat, 133, ISEGEM

Telefoon 222

GEWAARBORGD WERK 30/7

## ONGELOOFLIJK EN TOCH WAAR

Baden in galvanisé met gasverwarmingstoestel aan 445 fr.

Baden in galvanisé vanaf 185 fr.

## Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerstraat, 88, ISEGEM

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waskruipen in galvanisé, kinderbaden, waschfornoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhujs gemaakt.

Gasinrichtingen Zink & Loodwerk  
Spoedige bediening Matige prijzen

waar ieder soldaat in zijn taal wordt toegesproken en aangevoerd, dat is de enige «gezonde» oplossing! En voor zulk een België, Heer Advokaat-Generaal wil ik ook mijn bloed geven.

Maar ik ben opgestaan tegen het ongezonde, verfranschte en immer voortverfranschende België, Vlaanderen en Wallonie vereenigd in een vrij België, mijne heeren, dat is mijn programma geweest, heel den oorlog door, van het begin tot het einde.

Vlaanderen is ons natuurlijk Vaderland, België is ons officieel Vaderland. Maar hoe Vlaamscher Vlaanderen hoe sterker België!

Belgen zijn wij geworden sinds de omwenteling van 1830: Vlamingen zijn wij altijd geweest, ondanks de talrijke overheerschingen welke elkander hier hebben opgevolgd, en volgens dewelke wij beurtelings, officieel Spanjaarden, Franschen, Oostenrijkers dan weerom Franschen werden voor eenige jaren om daarna met Nederland te worden vereenigd, en Nederlanders te worden, wat wij altijd hadden moeten zijn, tot de Omwenteling van 1830.

Een treffend voorbeeld om die veranderingen aanschouwelijk voor te stellen, is, de levensloop van den Nieuwpoortenaar Jacob Kesteloot, stichter der Gentsche Hoogeschool, die in de 18e eeuw geboren beurtelings Oostenrijker was, nadien door onze aanhechting bij Frankrijk Franschman werd, daarna burger van het koninkrijk der Nederlanden en in 1830 eerst maar Belg. (Vervolgt.)

## Kortrijksche Bouwen en Hypotheekkas

Bureel: Groote Markt, 1, KORTRIJK — Spreekdraad 382 —

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

## ALLERHANDE INLICHTINGEN

over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoven in Frankrijk.

## Opmaken van Plans en Bestekken

voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

## — Allerhande Verzekeringen —

## BRAND - LEVEN - ONGEVALLEN

## GELDLEENINGEN

op vaste eigendommen aan de meest voordelige voorwaarden

## Waarom ???

WAAROM hoesten als Borstpillen Laleman U radikaal genezen?

WAAROM koort of tandpijn lijden als Cachetten Képhil die doen verdwijnen?

WAAROM uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als Droséls Borstbalsem der Apotheek Laleman daartoe de geschikte middel is?

WAAROM zelf ziek of zuchtig zijn als U ter Apotheek Laleman alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?

DUS voor alles naar de

## Apotheek Florent LELEMAN

Brugstraat, n° 2 (bij de Gendarmerie) TELEFOON 68 ISEGEM

N. B. Men draagt ten huize.

Hebt gij pijn in de lenden? Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken?

Is uw water troebel of te sterk gekleurd? Lijdt gij aan zicht, heuppijn of lendenpijn?

Zit gij door Rheumatiek gekweld? Zijn uwe voeten gezwollen?

Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand?



Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe NIEREN, BLAAS of LEVER ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

## Dalila Pillen

en

## Samson's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wonder geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

Verkrijgbaar in alle goede Apotheken

## A. Rosselle-Maertens

SPIEGELS, MEUBELS, VITRAUX, GLEIERS & SPEELGOED

ALLES AAN DE VOORDEELIGSTE PRIJZEN

KOMT ZIEN! VRAAGT PRIJZEN EN GIJ ZULT KOOPEN

Meenenstraat, 77, ISEGEM

## Konijnenkweekers! Luistert!!

De konijnenkweek ondermijnd door sterften op sterften gaf afkeer en teleurstellingen. Nu is het konijn opgezocht en duur en nu zijn ook alle ziekten overwonnen door Mullie's Konijnenpoeder tegen DIKKE BALGEN, afloop, schielijke sterften, ziekten der maag, ingewanden, waterorganen, zilte, enz. Begunstigt den groei.

Kweekt konijnen met Mullie's konijnenpoeder voor de gezondheid. Tegen alle ziekten, om malsch en vast vleesch te bekomen, zoo zult gij een groot gewin hebben, gemakkelijker uwe pacht maken, een goed voedsel op tafel brengen.

IN ALLE APOTHEKEN 8 FRANK DE DOOS

## Houdt uwe verkens gezond met Poeder Mullie te gebruiken. Het Poeder Mullie is de Redder der Zwijnen

Nooit mag een zwijnmoer jongen zonder acht dagen te voren haar bloed en afgang gezuiverd te hebben met eene doos

## POEDER MULLIE

Geen verstoptheid meer. — Goed zog. — Gezonde jongen.

LANDBOUWERS! Waarom nog zieke zwijnen kweeken, Hunne redding is verzekerd door

## POEDER MULLIE

GENEEST: Verstoptheid, geen eetlust, het vuur, pokken, afloop, neus-, keel-, darm- en longontsteking, ziekten der waterorganen, rhuematismus of flerecijn (pootplaag), maagziekten, jacht, vliegende kole en alle ziekten en plagen.

8 fr. de doos in alle apotheken

## Landbouwers! Hoenderkweekers

Wat baat het uwe zieke hennen, hanen en kiekens geneesmiddelen toe te dienen indien gij de ware goede niet voor handen hebt. — De twee wonderprodukten zijn:

## Asepta & Elixir Morva

TEGEN ALLE ZIEKTEN EN PLAGEN

Asepta tegen snot en cholera. Asepta om uw dier gezond te houden. doet de spijzen goed verteeren. om meer te doen leggen.

In alle apotheken 5 fr. de doos, 12 fr. de drievoud. doos

Het gebeurt soms bij plagen dat de microben-massa zoo groot is dat MORVA onmisbaar wordt. Want MORVA is het meest anti-microbisch middel in geval van tering en afloop.

5 frank en 15 frank de flesch

TE VERKRIJGEN IN ALLE APOTHEKEN

## OP DEN KLUISBERG

## MAURITS DE VOS-FIEVE

HANDELAAR STATIESTRAAT, RUYEN

heeft de eer aan zijn klíenten, vrienden en kennissen bekend te maken dat hij

## op den Kluisberg

bij zijn hulphuis den naam dragende van «KLOKKE ROELAND», winkel van chocolade, biscuiten, likeuren, koloniale waren, speelgoed, kaas, hesp, koud buffet, enz., een drankhujs gebouwd heeft (130 vierkante meters groot), waar alle dranken in 't klein en 't groot te bekomen zijn aan zeer genadige prijzen.

Het enig Vlaamsch hujs op den Kluisberg

Alle dagen van 4 uur tot middernacht RADIO CONCERT.

# BORSTBALSEM Martin Toms

is de Koning der Borstmiddelen!

Waarom U dan niet VOLKOMEN genezen van een verouderde borstziekte?

Stel niet uit tot morgen wat gij vandaag kunt doen! en begin vandaag nog een behandeling met Borstbalsem Mart. Toms  
Te verkrijgen bij alle Apothekers of bij den Apotheker Specialist Martin Toms, Wetstraat, 112, Brussel

## Zannekin

DUBBEL BLOND BIER  
gezond, kloek, natuurlijk

BROUWERIJ St LOUIS  
L. Verlende, L00

Alleenverkoop voor Isegheem en omliggende:  
S. M. VLAAMSCH HUIS, Isegheem

ALLERGUNSTIGSTE PRIJZEN VOOR  
HERBERGIERS EN KOFFIEHUIZEN  
Neringdoeners, zoekt uw profijt!

\*\*\*\*\*  
**VERZEKERINGEN**  
\*\*\*\*\*  
BRAND LEVEN ONGEVALLEN HYPOTHEKEN  
aan de meest voordelige voorwaarden  
\*\*\*\*\*  
GELDPLAATSINGEN  
\*\*\*\*\*  
STRIKTE GEHEIMHOUDING SOLIEDE WAARBORG  
\*\*\*\*\*  
Voor alle inlichtingen zich wenden tot  
**JULES DENYS**  
WANTJE PIETERSTRAAT, 30, ISEGHEM  
Agent der verzekering-maatschappij ANTVERPIA  
en BANK VAN St MARIABURG gesticht in 1885  
\*\*\*\*\*  
Twee honderd miljoen verzekerd kapitaal meer dan zes en dertig miljoen reserve  
\*\*\*\*\*

## Nieuw!! Het Orneuf

Sedert de waardedaling van den frank en de vermindering zijner koopkracht is een nieuwe soort goud in den handel gebracht dat door zijn betrekkelijk-lagen prijs en zijn uitmuntende hoedanigheden aan eenieder toelaat zich zooals vroeger te voorzien van juweelen, kleinoodien en kostbaarheden van allen aard.

Dit goud draagt het merk: Orneuf. Het heeft 9 karaat goudgehalte. Dus den helft van het 18 karaat-goud. Kleur en uitzicht zijn dezelfde als het 18 karaat. Dit nieuw edelmetaal is bewerkbaar op alle manieren en in alle vormen. Het is zeer hard en dus voor verslijten geveiligd.

Wat door deze uitvinding ten zeerste naar voren treedt, is de verhouding van den alle buitenlandsche prijs van een 9 karaatjuweel tegenover den prijs van artikelen in verguldsels of opgelegd goud! Een negen karaat goudartikel kost inderdaad omtrent denzelfden prijs van een soortgelijk artikel in Titrefixe.

Eene der oorzaken daarvan is dat het Orneuf een inlandsche fabrikatie is, en al die goudnaamskels buitenlandsch werk zijn die, om hier ter markt te komen onderworpen zijn aan nadeelige wisselkoers, hooge toelagen enz., enz.

Wie zich een artikel in Orneuf (9 karaat-goud) aanschafft van b.v. 100 fr., bekomt een voorwerp met werkelijke goudwaarde, terwijl hetzelfde artikel in verguld of opgelegd goud — dat ook 100 fr. kost — slechts een zeer geringe verhandelwaarde daarstelt.

Want:  
Waar het 18 karaatgoud teruggekocht wordt aan 15 fr. de gram, wordt het Orneuf teruggekocht aan 7,50 fr. de gram. Titrefixe en soortgelijke buitenlandsche plaques worden slechts teruggekomen aan 2 tot 3 fr. de gram.  
Ieder artikel in Orneuf draagt een bijzondere stempel; dit om verwarring te vermijden met het 18 karaatgoud.  
Het Orneuf is te bekomen aan voordeligen prijs bij

### A. Moenaert-Noppe

“IN DE GULDEN SPOREN,,  
Roeselaerstraat, 29, ISEGHEM

waar ook altijd een zeer grooten keus voorhanden is van juweelen — kostbaarheden — toosels in goud 18 karaat, in platina, in wit-goud, in briljant, in diamant.

Men treft er ook een belangrijken keus aan van zak- en armbanduurwerken in alle metalen en der bestgekende merken. — Wekkers, schouw- en wanduurwerken vindt men er altijd in grooten voorraad.

Moet ge een goeden Bril hebben, die uw gezicht bewaart en verbetert en die u daarbij nog sierlijk staat, bij Moenaert zijn er zulke — probeer het — 't is niet noodig meer daarvoor naar 'n groote stad te gaan, waar ge driedubbel betaalt voor dezelfde waar.  
In “De Gulden Sporen,, betaalt ge een lagen prijs voor goede waar, en alle mogelijke herstellingen worden er nauwkeurig en zorgvol uitgevoerd.

ELEKTRISCHE GLAZENSLIJPERIJ

### Waarom?

spaart ge niet in de Vlaamsch-Nationale Spaargilde?

VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

't Wordt ongezien met een kleintje bijeengegaard Met kermis uitkeerbaar Jaarlijks een of meer lotingen Vraagt inlichtingen aan de Boden Dit jaar werd reeds 50.000 fr. gespaard

## VOLKSAPOTHEEK

### Michel Verhamme

82, Roeselarestraat, 82, ISEGHEM

Alle scheikundige produkten  
Alle binnen- en buitenlandsche specialiteiten  
Nauwkeurige uitvoering van alle voorschriften der Heeren Geneesheeren

DE SCHOONSTE KINDERS.....

zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

## DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede apotheken.

DE DOOS: 1,50 FR.

## BLOEDTHEE

OVERTREFT  
PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN VOOR HET  
zuiveren van 't bloed

Geneest allerbest en op radikale wijze: UITSLAG, PUISTEN, SPEEN, VERSTOPPING GEMIS AAN EETLUST, DRAAIINGEN, GAL, SLIJMEN, enz...

In alle goede apotheken- of rechtstreeks bij den uitvinder

Apotheker VANDENBUSSCHE

Rijselstraat, 49, MEENEN

PRIJS 4 FRANK

Voorbehouden aan

WEDUWE VANDE WALLE

ZUIDKAAI ISEGHEM

Bouwstoffen, betonwaren, ijzerwaren, kolen.

### De Vallende Ziekten!

EEN ENKEL geneesmiddel zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal. Het is de

## POEDER EPILEPSIA Prijs 20 fr.

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is.

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 j. duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker VANDENBUSSCHE -- Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

### Familieziekenbond Volksbelang

Voor uw SCHILDER- en BEHANGWERK

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

wendt U tot het huis

Verzekert tegen ziekte invaliditeit X-stralen operatie geboorte sterfte

J. Lefeyere-Huysentruyt

Roeselaerstraat, 168, ISEGHEM

Magazijn van kleuren en vernissen Grooten keus van sponzen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en tapijten

TROUWE BEDIENING LAGE PRIJZEN

en telt reeds 1500 leden.  
WEES OOK VOORUITZIENDE!

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest!  
Zij Kosten enkel 4 frank!  
Uw apotheker heeft er!  
Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.  
ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!

## “MONO,, Poeders

ONFEILBAAR GENEESMIDDEL TEGEN:  
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

### Waarom?

Zijn de MONO POEDERS verkieslijk aan alle andere produkten van gelijken aard? OMDAT ZIJ onmiddellijk de hevigste pijnen stillen, OMDAT ZIJ altijd genezen, daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben. OMDAT ZIJ de maag nooit vermoeien. OMDAT ZIJ door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekigste gevallen, OMDAT ZIJ, dank aan hunnen aangename smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden. OMDAT ZIJ in geen cachetten zijn, en zoodus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van

12 pakjes, 4.50 fr. 25 pakjes, 8.00 fr.

Drukkerij J. Lannoo, Ieperschestraat, 22-24, Thielt — Telefoon 169